

Juuru Valla Teataja

50 aastat keskharidust Juurus Konverents

Juurus juba 50 aastat antud keskhariduse tähistamiseks korraldatud pidupäeva raames sai küll kooliaktusel tehtut meenutatud ja tunnustust jagatud, samuti õhtul tantsu vihutud, keskseks saab lugeda tähtpäeval läbi viidud minikonverentsi. Algselt planeeritud kaks ja pool tundi said kuhjaga täis, kõnelejatel jagus sõnu ja arvamisi pikemalt.

Ettekandeid-esinemisi oli kavas seitse, neist siin lühike kokkuvõte.

Tauno Kiburi koostatud huvitav slaidiprogramm viiekümne aasta vältel tehtut sai sel päeval kahekordse koormuse: aktusel näidati seda ka õpilastele ning õpetajatele. Enamus saalisolnutest sai mõnusa nostalgilise elamuse, mõnigi tundis end mitmekümneaastaselt fotolt ära.

Juhan Märjama. Mees, kelle elutööks Juuru kooli juhtimine kindlasti on. Sai eelnevalt kokku lepitud, et direktoriaastatest rääkides väärksid väljatoomist seigad, mis toleaegsele koolikorraldusele näidetena iseloomu annaksid, ja mahlakatest näidetest puudu ei tulnud.

Hannes Vald andis ülevaate kooli hetke seisust, keskendudes väikese maagümnaasiumi perspektiividele, ent ka valukohtadele praeguses hariduspoliitikas.

Tõnis Blank, maavanem, võttis enda kanda esitada nägemus maakonna haridusmaastikust ja Juuru kooli asendist seal, sest haridusjuht A. Soe viibis kaugel läheduses. Sõnavõtust õhkus positiivsust: maavanem näeb ette maakonna hariduse korrastamist, mitte ainult eesmärgilist koolide sulgemist-reorganiseerimist.

Aili Normak vallavalitsuse eestkõnelejana tõi välja kooli kui munitsipaalasutuse ja vallavalitsuse lahutamatu ühtsuse kõikides tegemistes, illustreerides seda

seadusandjate poolt kirjapanduga.

Elle Palmputu, Kullamaa Keskkooli õppealajuhataja sõnavõtust koorus tõsi-asi, et piirkondliku väikekooli ellujäämiseks on vaja leida atraktiivne valikaine ja Kullamaa kool on selle leidnud – maastikuvibu laskmise õpetus. On, mille üle juurelda, sest Kullamaa kool on Juuru kooliga nii õpilaste arvult kui olemuselt küllaltki sarnane.

Nele Aus, samuti Juurus koolijuhi ametit pidanu, lõpetas ettekannete rea hoopis teise lähtepunktiga. Kooli ja hariduse ellujäämiseks, arenemiseks loob eeldused eelkõige kodus alustatud tegevus hariduse väärtustamiseks. Tänapäeva maailmas on vanematel üha vähem aega tegelda lastega, ent just tähelepanu ja oskuslik suunamine annab lapsele eeldused ja harjumuse olla täieõiguslik kodanikuühiskonna liige koos õiguste, kuid ka vastutuse ja kohustustega.

Allakirjutanu noppis ettekannetest välja peamised lähtepunktid ja ka ühisosad ning moderaatorina rõhutas nende haakumist tulevikuperspektiiviga ja hüvade mõtete kasutamisevõimalust nende edasiarendamiseks. Analüüs ja arutelu ilmub järgmistes valla lehtedes.

Konverentsi päramine pool oli tänamiste ja tervitamiste aeg, kus meened ulatati nii endistele kui praegustele teenelistele pedagoogidele, tänati koostööpartnereid ja läbi kogu selle tegevuse jäi kõlama: Juuru kool oli, on ja peab jääma väärt oma olemist 50-aastase keskhariduse andjana. Koolipere tänab kõiki, kes on käinud, vaeva näinud ja toetanud kooli selle aja jooksul.

HANNES VALD

Selles lehes:

Vallavolikogus, lk 2

Vallavalitsuses, lk 2

Õppiv Küla, lk 3

Tule laena Järlepa raamatukogust raamatuid!, lk 3

Kokkuvõtte asemel
(Nele Aus), lk 4

Juuru noorteklubi Noored Juured 2008. aasta plaanid, lk 5

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi õpilaste parimad sporditulemused sel õppeaastal, lk 6

Juuru kahekordne eesti seenioride meister *indiacas*, lk 6

Järvakandi Klaasimuseum ja Järvakandi Vallavalitsus kuulutavad välja kunstikonkursi teemal „Minu Klaas“ 2008, lk 7

Kulu põletamine on keelatud, lk 7

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasium

ootab sügisel I klassi tulevaid lapsi vanematega teispäeval, 29. aprillil kell 16.00 algklasside majja.

Täiendav info saadetakse koju.

Vallavolikogus

Juuru Vallavolikogu 20. märtsi 2008. a istung toimus Juuru vallamajas. Istungist võttis osa seitse volikogu liiget.

- Kinnitati Juuru valla arengukava aastateks 2008–2015.
- Algatati Juuru alevikus asuva Kangru kinnistu detailplaneeringu koostamine eesmärgiga kaaluda võimalusi ehitusõiguse määramiseks viie elamu ehitamiseks. Planeeringuala pindalaga 2,54 ha asub Tallinna mnt 18 (Juuru Gümnaasium) ja Tallinna mnt 24 kinnistu vahel.
- Seoses tehnovõrkude rajamise planeerimisega laiendati Atla külas asuvate Uue-Jaagu ja Sepa maaüksuste detailplaneeringu maa-ala nii, et planeering hõlmab kogu loodavat võrguühendust.
- Kooskõlastati Kose valla üldplaneering.
- Pirgu külas asuv Kaljumäe tee pikkusega 511 m nimetati valla teeks.
- Kinnitati Juuru valla teehoiukava aastateks 2008–2009:

2008	Pikkus km	Valla EA	Riigi EA	Teostatav pikkus
Pintsli-Maidla (katte remont)	3,158		40,0	0-0,450
Lehtmetsa tee (kruusakatte ehitus)	2,519		177,3	0-2,519
Pirgu-Seli tee (katte remont)	2,2		120,0	0-2,2
Kaljumäe tee (katte ehitus)	0,511		66,0	0,511
Aianduskruntide tee (katte ehitus, remont)	0,570		116,5	0,330-0,570
Muuseumi tänav (parkla killustik-katte ehitus)	0,26		57,5	0,08
Lõiuuse tänav (katte remont)	3,495		22,0	0-1,6
Umbru tee (katte remont)	1,756		42,0	0-1,756
Lõiuuse-Järlepa (katte ehitus)	2,034		131,0	0-2,034
Helda-Arukõrtsu tee (katte ehitus)	2,444		60,0	0-1,00

Tuura tee (katte remont)	0,83	20,0	0,83
Investeering		852,3	
Tegevuskulu (hooldus ja lumetõrje)		225,0	
Kokku: 1077,3 tuh. krooni			

2009	Pikkus km	Valla EA	Riigi EA	Teostatav pikkus
Helda-Arukõrtsu tee (säilitusremont)	2,444		180,0	1,0-2,444
Kuuse tn (katte remont)	0,284		80,0	0,284
Pintsli-Maidla (katte ehitus)	3,158		250,0	0,450-3,158
Staadioni tn (katte remont)	0,807		120,0	0,807
Hariduse tn (asfaltkatte ehitus)	0,252		250,0	0,252
Investeering			880,0	
Tegevuskulu			225,0	
Kokku 1105,0 tuh. krooni				

- Lõpetati õigusvastaselt võõrandatud...

... Peetri talu (Atla küla) 1/3 mõttelise osa maa tagastamise menetlus;
 ... Kalda talu (Maidla küla) 3,75 ha maa tagastamise menetlus;
 ... Sepamäe talu (Orguse küla) 4,33 ha maa tagastamise menetlus.

- Rapla maavanema ettepanekust lähtudes otsustati kinnitada vaba põllumajandusmaa maatüki nr 1 ja 16 kasutusvaldusesse saajaks Piilia Põllumajanduse OÜ.
- Juuru Vallavolikogu 20. septembri 2007. a otsusega nr 114 kinnitatud vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saajate nimekirjast arvati välja järgmised maatükid:
 – maatükk nr 10, mille koosseisus on endise Kangru talu maad;
 – maatükk nr 13, mis pannakse kasutusvaldusesse andmiseks uuesti välja.

ANU TERAS
volikogu sekretär

Volikogu õigusaktidega on võimalik tutvuda Juuru, Järlepa ja Härgla raamatukogus, vallamajas ning valla kodulehel www.juuru.ee.

Vallavalitsuses

26. veebruaril 2008. a otsustati

- Kinnitada hallatavate asutuste kohamaksud.
- Määrata projekteerimistingimused:
 – Juuru alevikus Tallinna mnt 46 asuvale katastriüksusele ehitise püstitamise ehitusprojekti koostamiseks;
 – Härgla külas Rähniaugu katastriüksusele üksikelamu, majandushoone ja puurkaevu rajamise ehitusprojektide koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba:
 – OÜ-le Jaotusvõrk Orguse külas alajaama, 10 kV kaabelliini ja 0,4 kV kaabelliini ehitamiseks;
 – Maarek Leele Juuru alevikus Rehetoa kinnistu mahasõidutee ehitamiseks.
- Maksta toetust ühele abivajajale.
- Paigaldada bussiootepaviljon Seli-Angerja riigimaantee ja aianduskruntide tee ristmiku juurde.

11. märtsil 2008. a otsustati

- Väljastada kirjalik nõusolek abihoone püstitamiseks Järlepa külas Kaljuste maaüksusele.
- Maksta toetust kuuele abivajajale.
- Kinnitada Juuru valla 2008. aasta eelarve jaotused ametiasutuste ja kuluartiklite lõikes.
- Määrata Juuru alevikus asuva Tallinna mnt 23 katastriüksuse jagamisel moodustuvate maaüksuste nimedeks Tallinna mnt 23 ja Tallinna mnt 23A.
- Eraldada ühistegevuse reservist 500 krooni projekti „Pere Pühapäev“ toetamiseks.

LIIA RIISALU
vallasekretär

Õppiv Küla

Kuidas me projekti sattusime?

2007. aasta märtsis oli MTÜ Atla Rahvaseltsi üldkoosolek, kus Helve, juhatuse esimees, teatas, et Liikumine Kodukant alustab projekti Õppiv Küla. Kui kellelgi on soov selles osaleda, tõstku aga käsi.

Tutvustuse läbi lugenud, tõstsin käe ja kuna keegi teine seda ei teinud, osutusingi õpiettevõtte juhendajaks. Nii lihtne see oligi.

Pärast esimest koolitust Tallinnas jäi koduülesandeks leida inimesed, kellega alustada. See oli paras pätkel välja nuputada, kes võiksid kokku sobida ja kelles ettevõtlikkust on. Ettevõtte nime leidis Asta, kes ühtlasi ka meie õpiettevõtte direktor on. TU-TU nimi tuleneb esiteks külaplatsi asukoha nimest, seal asus selle nimeline talu, samas on see kui hüüe, kutse osalemisele. Ja kui midagi nässu keerame, siis oleme ikka ühed "tutud" küll.

Nimi leitud, asusime arutama, mida teha. Mingisuguse teenuse pakkumine langes kohe välja, pole meil ju päris oma ruume. Tuli leida toode, mis oleks lihtsalt valmistatav ega nõuaks palju ressursse. Esimene mõte oli kriketikomplekt, aga see oleks liiga keeruliseks ja kalliks läinud. Ajurünnaku tulemusena tekkis idee valmistada puidust pärleid, helmeid. Et

need teistsugused oleksid, siis kandilisi, kuubikuid ja muid kujundeid peale tava-päraste kerajate.

Kuna ainult ehete müümine tundus nadi, leidsime, et võiks ka pabermassist tooteid teha. Puit ja paber sobivad hästi kokku. Esimeseks proovikiviks sai heategevuslik laat Juuru Mihkli kiriku oreli toetuseks. Võib-olla mängis kaasa kodupubliku toetus – müük läks ootamatult hästi. Palju tunti huvi, mis see õpiettevõtte endast kujutab. Teine müügikogemus oli "Tori hobusega Raplamaal". Seegi kord kulges kõik ootuspäraselt. Au-gustis osalesime Eesti Külade VII Maapäeval, kuid seal müügitöö miskipärast nii hästi ei läinud. Seevastu saime palju teavet jagada pabermassist kausside kohta ja küsiti ka erinevate puiduliikide mõju kohta inimese tervisele.

Nüüd on tegevuses väike paus.

Külarahvas suhtub meie tegevusse soovivalt ja on leidnud, et neljakandilised pärlid meie toodangus annavad just selle omapära, mille järgi meid tuntakse. TU-TUd ju!

Arvan, et see igati vajalik ettevõtmine on ja eriti meeldib võimalus nii koolituse käigus kui laatadel osaledes näha Eestimaa erinevaid paiku.

Tule laena Järlepa raamatukogust raamatuid!

Märtsikuu uued raamatud on kohal!

Loodushuvilistele pakun tuntud noore loodusfotograafi Sven Začeki „Värvide lendu“, millest võib lugeda põnevaid lugusid ja vaadata fotosid autori kohtumistest värvikirevate lindudega.

F. Heckeri „Kes need jäljed siia jättis?“ tutvustab 125 erinevat loomajälge.

G. C. McGavin „Ohustatud liigid. Elusloodus väljasuremise ohus“.

Geograafiahuvilistele pakun „Õpilase geograafiaentsüklopeediat“. Raamat sisaldab kõiki maailma riike, üle 750 illustratsiooni, lipu ja kaardi. Suurepärane teatmik noortele ja sobib juba 8. eluaastast.

Tervisele mõeldes soovitan uurida:

B. Berger „Julge olla õnnelik“. Kümme teed õnneliku eluni.

A. Paju, R. Raudsik „Stress kui asüm-

meetriline seisund“. Loomulik ravi.

D. Gershon, G. Straub „Enese teostamine“. Kuidas vabaneda piirangutest enda sees.

A. Luigela „Targalt toitudes terveks“. Autor usub, et puhas kodumaine toit on meie tervise ja elujõu allikas.

U. Lennuk „Sööärasöö“ juhatab väikesed lugejad tervisliku toitumise põhitõdede juurde.

Kasvatusteemalistest raamatutest soovitan:

C. Rondina „Hoolimatus“. Kes head otsib, see parema leiab. Raamat suunab jälgima käitumist ning märkama kaaslasti enda ümber.

E. Slavens „Kaklemine“. Mõistus mehe peas, aga mitte mehe käes. Raamat annab nõu, kuidas vältida kaklust. Varem on ilmunud „Vaidlemine“ ja „Kiusamine“. Raamatutes on rohkesti võtteid ja juht-

ÕE TU-TU infopäev 12. aprillil kell 10.00 Juuru Rahvamajas

Esialgne päevakava:

10.00-10.30 kogunemine

10.30-11.00 Atla küla tegemistest

11.00-11.30 Liikumine Kodukant ja projekt Õppiv Küla

11.30-12.00 kohvipaus, näitus

12.00-12.30 juunikursusest

12.30-12.45 Toila kursusest

12.45-14.45 töötuba: pabersalvrättidega kaunistamine, nõelvilimine

Registreeru osavõtuks:

Leela Ehasalu 5347 4971 või
kuupaiste002@hotmail.ee

Armas Atla küla inimene! Tule Mahtra sõja 150. aastapäevaks korraldatud **käsitöö-, vanavara ja kunstillaadale** 31. mail ja 1. juunil 2008. a 10.00-19.00

Tule müüma, tule ostma!

LEELA EHASALU

nööre teismeliste ja noorukitele, kuidas elada sõbralikult ja üksteisest hoolivalt.

Elulood:

M. Kilumets „Ita Ever. Elu suuruses“
H. Karm „Helgi Sallo. Helgib ja heliseb“

Ilukirjandus:

Eesti kirjanduse huvilistele pakun:
L. Uustulnd „Ruutuemanda sündroom“
K. Murutar „Eedeni aed“
S. Raudsepp „13 kriminaallugu“
K. Kivi „Mõrvasügis“
Sarjast „Varraku ajaviiteromaan“:
E. Buchan „Täiuslik armastus“
R. Pilcher „Kojutulek“

Hulgaliselt saabus kriminaalset ja ajaloolist ilukirjandust. Tule laena!

LAINE OESELG

Kokkuvõtte asemel

Tihti kuuleme küll enda ümber, küll ajakirjanduses süüdistusi, miks kool ei kasvata, miks erikool ei muuda last. Miks lapsed suitsetavad kooli nurga taga, miks kool asja paika ei pane?

Laste puhul algab kõik ikkagi kodust, perekonnast. Ei riik ega kool saa kunagi asendada kodu, neid väärtushinnanguid, kasvatust, mis tulevad lapsepõlvest. Väärtused, mis on hea, mis halb, omandab laps suures osas enne kooli minekut. Samamoodi on tema iseloomu vundamendiga.

See on nagu noore puuga. Kui me pole noorena puud hooldanud, oleme lasknud tal kõveraks kasvada, siis hilisem lõikamine võib küll puu kvaliteeti parandada, kuid puu kõverust me enam muuta ei saa.

Loomulikult oleme erinevad. Temperamenditüüp on lapsele ellu kaasa antud, samuti sõltub palju, mitmes laps peres on, kas tegemist on poisi või tüdrukuga, meie geneetilised anded on erinevad.

Nagu puu istutamisel, on lapsegi puhul kõige olulisem keskkond, kuhu ta satub. Aednik, kes mõtleb ette, püüab puu juure paigutada väga heasse pinnasesse, et juur saaks tugevaks ja toitaineid oleks piisavalt. Kõveruse vältimiseks paneb ta puule toetuse. Aednik tugineb teadmistele ja kogemusele.

Lapse puhul on selleks pinnaseks perekond. Lapse kõige suuremaks õnnistuseks ja ka õiguseks on, et tal oleks perekond, kus on ema ja isa.

Läänes tehtud uurimused jagunevad selles küsimuses kaheks teatava ajalise piiriga. 60. ja 70. aastate uuringud väitsid enamuses, et vanemate lahutamine võib olla lapsele isegi hea, kui näiteks laps pidevalt kogeb vanemate tülisid. Umbes 1975. aastal hakkasid ameerika teadlased küsitlenu ja jälgima paljusid lapsi, kelle vanemad lahutasid. Ja nad tegid seda 25 aastat järgemööda, vaadates nende perede laste edasist eluteed. Aastal 2001 sai kaante vahele mahukas uurimus, milles tulemused kokku võetud (J. Wallerstein). Sellest selgus, et lapsed, kelle vanemad on lahutatud, lahutavad sagedamini ka ise, sageli mitu korda. Neist saavad tihti üksikvanemad, neil on rohkem probleeme alkoholiga. Statistika järgi on noorukite enesetappudest 70% ilma isata perdest, 70% rasestuvad alaealiselt, 71% jätaavad kooli pooleli, 75% on probleeme narkootikumidega ja 85% vangidest pärinevad kodudest, kus pole isa.

Paari aasta jooksul ilmusid sarnased

uurimused veel Inglismaal ja Austraalias, mis kinnitasid eelnevat. Lisaks rõhutati, et laps saab elus paremini hakkama, kui ta vanemad elasid koos, ehkki oli palju erimeelsusi ja tülisid. Siit kinnistus arusaam, et inimene võib olla ebatäielik, teha vigu, kuid perekonnas antakse kõik andeks, ei hüljata ega jäeta maha.

Lastesse, kelle vanemad lahutavad, jääb väga kauaks alateadlik hirm mahajätmise ees, ebakindlus, hirm end tõsiselt siduda, sageli võimetus taluda raskusi ja end kehtestada.

Eelnevale tuginedes ei saa me vanematena kuidagi heaks kiita tänast üliliberaalset suhtumist varastesse seksuaalsuhetesse. Käimine on üks asi, kuid edasine peaks tulema õigel ajal. Võib minna veel üsna palju aega, kuid selge on see, et ühel hetkel hakkab jälle au sisse tõusma abielu. Selle kinnituseks on Ameerikast alguse saanud ja tänaseks päevaks mujalegi levinud nn. hõbesõrmuse liikumine, millel juba mitu miljonit liiget. Need noored kinnitavad, et nad ei poolda seksuaalsuhteid enne abielu ja abielu tuleb võtta täie vastutustundega.

Demokraatlikus ühiskonnas elades tuleb lapsevanemal olla tark. Igati tuleks soodustada laste osavõttu huviringidest, muusika õppimist, mis aitab kaasa inimhinge arengule, samuti töö tegemist. Lapse kodust õppimist peaks toetama ka pärast algkooli läbimist.

Kui lapsel on vähe rakendatust, viibib ta paratamatult liiga kaua noortele suunatud meelelahutusmaailma mõju all. Raamatus „Teismeline ja Lääs“ toob autor Michael Bratt välja põhjused, miks mõned lapsed muutuvad totaalselt teismeliseas. Esimese põhjusena toob ta vanemate vähesed pühendumise oma lastele ja isade puudumise või liigse keskendumise oma tegevusele väljaspool peret. Emadki on väga palju hõivatud kutsetööga. Lapsed on kaua ükski.

Teiseks põhjuseks toob ta seksuaalrevolutsiooniga kaasnenud muudatused ka noortele suunatud muusikas, filmides jms. Tähtis on isiklik nauding, mõnutunne, mis on ülim eesmärk. Tegelikult ei räägita kuigivõrd sellest, kuidas varajased seksuaalsuhted lõhuvad noori hingeliselt.

Kolmandaks põhjuseks ongi majandusringkondadele väga tulusaks osutunud äri – noortele mõeldud meelelahutustööstus. Sageli on tegemist lihtsalt ahnusega seal, kus peaks valitsema vastutustundlik suhtumine noore inimese sisemise

ebakindluse, haavatavuse suhtes. Noortele suunatud meelelahutus sisaldab erootikat ja sisendab viha. Selline muusika ja film „müüb“ ja seda peetakse kõige olulisemaks. Tulemuseks on noortes pealiskaudsuse suurenemine, sisemised pinged, vastandumine oma vanematele.

Jällegi jõuame tõdemuseni, kui oluline on, et juba enne kooli oleks lapses olemas iseloomujooni, mis aitavad tal korralikult õppida, huviringides osaleda, tööd teha, et mitte sattuda teismelisena lihtsalt meelelahutustööstuse manipuleerimise objektiks. Sest laps, kes liiga kaua veedab aega niisama vedeledes, jääbki kinni nendesse „lõksudesse“.

Tegelikult me kõik lapsevanematena püüame kaasa anda lapsele elukogemust, mis on hea, mis on halb. Lihtsalt mõnikord me ei teadvusta, et seda saab ja tuleb teha juba päris väikese lapsega. Hämastav võib tunduda tõsiasi, et tegelikult algab piiride seadmine lapses juba mõnekuuse imikuna. Kui laps on harjutatud enam-vähem kindlate söögi- ja magamis-aegadega, last on harjutatud magama oma voodis, ei ole lapse esimene jonniga pärast teist eluaastat nii pingeline. Ärahellitatud lapsel on maailmast tekkinud ettekujutus, et kõik peab olema nii, nagu tema tahab. Kõige selle tulemuseks ongi egoismi ja kangekaelsuse suurenemine. Sellised lapsed võivad olla kahe ja kolme eluaasta vahel tõelised väikesed türannid. Kui lasteaias laps räägib ikka ja jälle vastu kasvatajale või lapsevanemale, on see märk, et lapse arengusuund pole olnud õige. Sellisel lapsel jääb hea ja halva õppimine poolikuks, tema sees ei teki selgust ja elust tekib vale ettekujutus. See juhtub olukorras, kus vanemad ka 3.-5. eluaasta vahel jonniva lapsega midagi ette ei võta.

Näiteks ei tohiks kindlasti jätta piire panemata temperamentsele, koleeriku kalduvustega poisile. Selline ärahellitatud poiss saab diagnoosiks hüperaktiivsuse ja on peavaluks kogu kasvamise perioodi.

Sarnane elav poisslaps võib hea kasvatus korral olla lihtsalt energiline õpilane, kes jõuab palju sportida ja õppida.

Võtame näiteks suhtumise sööki. Mida peaks tegema vanem, kui kolmeaastane laps ei söö lõunasööki, mis on tehtud perele? Kas peaks ta saama oma menüü? Tulemuseks on selliste olukordade sagemine ja söökide arvu kasv, mida ei kõlba süüa. Lisaks ebatervislikud toitumisharjumused.

Lugesin hiljaaegu ühe mehe elulugu,

kes mõned aastad tagasi pühakuks kuulutati. Tõeliselt hea iseloomuga inimesest. Ta kirjeldas, kuidas tema vanemad käitusid, kui ta kolmesena laua ääres jonnis. Nad palusid tal rahuliku häälega oma tupp minna. See söögikord jäi lihtsalt vahele, kuid tekkis arusaam – nii käituda pole hea.

Mida suuremaks laps saab, seda olulisemaks kujuneb sõnalise selgitamise ja põhjendamise osakaal – mis on hea, mis halb. Suurema lapsega saab lapsevanem sõlmida kokkulepped, panna paika piirid, mis lapsega koos läbi arutatakse. Ühel hetkel kogeme, et laps on juba niivõrd iseseisev, et nüüd tuleb tal õppida oma kogemustest, meile jääb võimalus neid olukordi koos temaga läbi arutada.

Lapse jaoks on vaja varuda aega, sest tema lühemate ja pikemate vestluste tulemusena kujunevad temas väärtushinnangud heast ja halvast. Oluline on, et lapses tekiks arusaam, et eksides saan ma alati andeks. On hea, kui laps õpib andeks paluma ja kogeb ikka ja jälle, et vigu tehes antakse andeks, kuid tähtis on võime tasapisi muutuda, paremaks saada.

Meie kuulus Juri Lotman on öelnud, et inimkultuuri ajalugu on keeldude ajalugu. Kui kaob keelatu mõiste, kultuur variseb. Eks ole samamoodi lapse kasvamisega. Kui lapsele ei ole väiksena pandud piire, pole tema sees selgust ja iseseisvaks eluks vajaminevat iseloomu. Ettevalmistus iseseisvaks eluks jääb lihtsalt poolikuks.

Lõpp.

NELE AUS

Aprillikuus
Mahtra Talurahvamuseumis

Eeru kõrtsi lasteprogrammid:
15.-24. aprill
„Hommikune piimaring“ (UUS!)
„Kapsalehel küpsetatud kakuke“ (kokkuleppel)

NB! Kõik programmid ettetellimisel tel. 484 4199

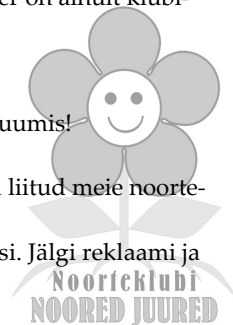
Näitus:
EV 90. aastapäevale pühendatud
"Eestiga elatud elud"

Juuru noorteklubi Noored Juured 2008. aasta plaanid

5. aprill	Tantsumaraton-disko tantsuvõistluse boonusvoor Juuru rahvamajas. Algus kell 18
12. aprill	Noorteklubi Tantsumaraton-disko lõppvõistlusel Rapla kultuurikeskuses
20. aprill	Südamepäev Juuru gümnaasiumis
26. aprill	Juuru rahvamaja kevadkontsert ja Juuru rahvamaja 50. sünnipäev
10. mai	Rapla kesklinnas tervisemess
16. mai	Noorteklubi 2. sünnipäeva tähistamine
31. mai	Mahtras maakonna laulu- ja tantsupidu
1. juuni	Lastekaitsepäeva tähistamine Juuru gümnaasiumis
28. ja 29. juuni	Noorteklubi meeskonnakoolitus-laager . Klubi liikmetele
1.-3. august	Juuru-Kaarma (Saaremaa) valdade ühislaager Saaremaal
Suvi või sügis	Nõmme seiklusraja külastus
Suvi või sügis	Jalgrattamatk Rapla maakonnas

Üritustele on oodatud kõik huvilised! Meeskonnakoolitus-laager on ainult klubi liikmetele.

- Mais noorteklubiga liitumine ilma sisseastumismaksuta!
- Igal kolmapäeval NOORTEÕHTU Juuru rahvamaja kaminaruumis!
- Noorteklubi info üleval kodulehel nknj.onepagefree.com.
- Oled oodatud meie tegevusega liituma, aga kõige parem, kui liitud meie noorteklubiga, sest siis kehtivad Sulle ka klubi soodustused!
- Kindlasti lisandub sellesse nimekirja veel üritusi ja ettevõtmisi. Jälgi reklaami ja vaata meie kodulehte!

ELI TAMME

Tervisepäev

pühapäeval, 20. aprillil kell 12.00–15.00
Juuru gümnaasiumi võimlas

Üritus algab traditsioonilise **kepikõnniga**, kõigil osalejatel on võimalik testida jõudu ja vastupidavust **sõudeergomeetril**, kinnitada keha **tervisliku lõunaga**, tutvuda **stressi maandamise tehnikatega** ning terviseeteemaliste infomaterjalidega. Lastel on võimalik osaleda **üllatusatraktsioonil!**

Oodatud on kõik Juuru valla elanikud! Tulge ja veetke üks päev aktiivselt ja tervislikult.

Tervisekuu raames kutsutakse üles koguma **terviskilomeetreid**. Selleks tuleb märkida vastavasse tabelisse kõik füüsilise koormusega kaasnevad tegevused ning täidetud tabel edastada Juuru tervisepäeval ürituse korraldajatele. Tervisekilomeetrite tabel on eelnevalt kättesaadav Juuru valla kodulehelt. Täidetud tabelite esitajatel on võimalik osaleda loosimisel.

Liikugem terviseks!

Korraldaja: Juuru tervise- ja spordinõukogu
Tõetajad: Juuru Vallavalitsus ja Rapla Maavalitsus

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi õpilaste parimad sporditulemused sel õppeaastal

Maarja Koll 11. kl. Eesti meister *curlingus*

Eesti meistrid jalgpallis 1995. a. sündinud tütarlaste vanuseklassis:

Evelyn Jäer 6. kl.
Terje Meister 7. kl.

Rapla mk. pendel- ja maastikuteatejooksude EV gümn. grupp

1.–5. kl. pendelteatejooks II koht
10.–12. kl. pendelteatejooks II koht
Üldkokkuvõttes Juuru Gümnaasium III koht

Rapla mk. koolinoorte kergejõustiku mitmevõistluse MV võistkondlikult III koht

Henri Loose 6. kl. CP III koht
Valjar Sutri 9. kl. AP II koht
Terje Leola 11. kl. AT II koht

Rapla mk. koolinoorte piirkondlikud jooksude EV 1.–5. kl.

1996–1997 P
Harry Ogga 5. kl.
1000 m jooks I koht
1998–1999 T
Getter Hämarsalu 2. kl.
600 m jooks II koht
1998–1999 P
Antero Raismaa 3. kl.
1000 m jooks I koht
200 m jooks II koht
60 m jooks III koht

Rapla mk. koolinoorte MV jalgpallis II koht

Mihkel Reino 12. kl.
Kailo Sinivee 12. kl.
Ervin Piigli 11. kl.
Dmitri Rozgonjuk 10. kl.
Maksim Rozgonjuk 10. kl.
Valjar Sutri 9. kl.
Jüri Teder 9. kl.
Jaanis Pikkof 9. kl.

Rapla mk. koolinoorte lauatennise MV

Jüri Lee DP 5. kl. I koht
Terje Meister DT 7. kl. I koht
Robert Roosimägi CP 8.b kl. I koht
Laura Lobjak CT 7. kl. I koht
Dmitri Rozgonjuk BP 10. kl. I koht
Laura-Lote Rosin BT 10. kl. I koht
Reigo Kebja AP 10. kl. I koht
Liis Lember AT 11. kl. I koht
Robert-Kent Päll DP 6. kl. II koht
Jüri Teder AP 9. kl. II koht
Valjar Sutri BP 9. kl. III koht

Rapla mk. koolinoorte 4.–5. kl. rahvastepalli EV tütarlastele II koht

Emili Aus, Elise Leinberg, Dairi Reinvar, Sonia Ruus, Angelika Ahlberg, Greete Ahlberg, Kelly Leo, Marlen Pärtel, Elina Riisalu, Sandra Ruus

Rapla mk. koolinoorte kabe individuaalsed MV

Kristel Leola DT 6. kl. I koht
Kai Leola BT 10. kl. I koht
Heidy Meriste AT 12. kl. I koht
Emili Aus ET 4. kl. III koht
Tanel Urgard EP 2. kl. III koht
Reigo Kebja AP 10. kl. III koht

Rapla mk. koolinoorte male MV

Tanel Urgard EP 2. kl. II koht
Erik Ahlberg BP 8.a kl. II koht
Heidy Meriste AT 12. kl. II–III koht
Rihhard Rosin CP 6. kl. III koht

Rapla mk. koolinoorte sisekergejõustiku EV

Terje Leola JT 11. kl.
60 m jooks I koht
kaugushüpe I koht
topispallitõuge I koht
Ervin Piigli JP 11. kl.
kõrgushüpe III koht
topispallitõuge III koht

Valjar Sutri AP 9. kl.
60 m jooks III koht
kaugushüpe II koht
Terje Meister CT 7. kl.
hoota kaugus III koht
Henri Loose CP 6. kl.
60 m jooks II koht
topispallitõuge II koht

Rapla mk. koolinoorte saali jalgpalli MV III koht

Mihkel Reino 12. kl.
Ervin Piigli 11. kl.
Harri Jõessar 11. kl.
Dmitri Rozgonjuk 10. kl.
Maksim Rozgonjuk 10. kl.
Jaanis Pikkof 9. kl.

Rapla mk. koolinoorte kabe võistkondlikud EV 10.–12. kl. II koht

Reigo Kebja, Dmitri Rozgonjuk, Harri Jõessar, Kai Leola

Rapla mk. 1.–3. kl. rahvastepalli EV poisid II koht

Almar Ahlberg, Raido Must, Antero Raismaa, Richard Tõnnus, Tanel Urgard, Villem Ausmees, Kaspar Treinberg, Romet Raismaa

Rapla mk. suusatamise MV vabastiili lühidistantsidel

Siim Luhaorg 8.a kl.
1993–1995. a. sünd. P 5,4 km I koht

Eesti Koolispordi Liidu Dumle rahvastepalli 1.–3. kl. poiste poolfinaal III koht

Almar Ahlberg, Raido Must, Andres Lobjak, Richard Tõnnus, Tanel Urgard, Villem Ausmees, Kaspar Treinberg, Romet Raismaa

TOOMAS MALVA

Juuru kahekordne eesti senioride meister *indiacas*

22. märtsil Nõos peetud senioride Eesti meistrivõistlustel *indiacas* tuli Juuru esindus võitjaks meeste (teist aastat järjest) kui ka segavõistkondade arvestuses. Mõlemas konkurentsisis oli esindatud kuus võistkonda üle Eesti. Meeskonnas mängisid Maidu Hallapuu, Ojar Rohtla, Nee-me Lugima, Priidik Saluri, Hannes Vald;

segavõistkonda (platsil 3 meest + 2 naist) kaasati küll naised Tartumaa Vara valla võistkonnast. Selle aasta augustis toimuvad Luksemburgis maailmameistrivõistlused, esialgselt on Eesti senioride koon-dise kandidaatideks nimetatud neli Juuru võistkonna meest.

P.S. Huvilistel on võimalus kontaktee-

ruda allakirjutanuga, treeningud Juuru kooli võimlas teisipäeviti 19.30. Infot *indiacas*-mängu kohta saate koguda Eesti Indiacas Liidu kodulehelt www.indiacas.ee.

HANNES VALD

Järvakandi Klaasimuseum ja Järvakandi Vallavalitsus kuulutavad välja kunstikonkursi teemal „Minu Klaas” 2008

Konkursi juhend

Aeg: 10. märts – 16. mai 2008.

Osavõtjad: Eestimaa koolid, kunstiringid, huvitoad.

Korraldaja: Järvakandi Klaasimuseum.

Konkursi eesmärk on õpilastes huvi äratamine ja alalhoidmine klaasi kui igapäevase ja samas ka väga erilise, kauni ning ajaloolise materjali vastu. Samuti huvi ja uudishimu äratamine Eesti klaasitööstuse väärrika ajaloo vastu. See kõik annab impulsu fantaasialenule ning tekitab soovi oma kujutluspilt paberile joonistada, maalida või klaasist vormida.

Klaasi haare meid ümbritsevas keskkonnas on väga lai ja seetõttu ka teemavalik võib lai olla. Võimalikud teemavariandid:

1) nooremale vanusegrupile (1.-4. klass) „Minu kodu klaasemed”, „Minu vanaema klaasvaas”, „Klaasist muinasjutumaailm”, „Klaasrüütel ja klaasprintsess”, „Klaasist loomad, linnud, kalad” jne.

2) keskmisele vanusegrupile (5.-9. klass) „Klaasasjad minu kodus”, „Klaasauto”, „Kõverpeegli vembud”, „Klaasisepp”, „Klaasikillu seiklused” jne.

3) vanemale vanusegrupile (10.-12. klass) „Moodne klaasmaja”, „Klaasist ehe”, „Läbi paiste kui klaas”, „Klaasist unistus”, „Klaas mõtteid klaasist maailmas”, „Klaasi ilu ja võlu

vanaema puhvetis”, „Klaas läbi klaasi”, jne.

Loetletud teemad ei ole kohustuslikud vaid on pakutud fantaasia äratamiseks. Iga ühe oma nuputatud teema võib olla palju põnevam ja üllatuslikum, seepärast on soovitatav julgelt fantaseerida ja pakkuda omalt poolt ka uusi teemasid, kuid KLAAS jääb mõtete suunajaks.

Töid hinnatakse kolmes erinevas vanuseastmes:

I - noorem vanusegrupp, 1.-4. klass;

II - keskmine vanusegrupp, 5.-9. klass;

III - vanem vanusegrupp, 10.-12. klass; ja erinevates kunstiliikides:

I - maalid, joonistused, kollaažid;

II - klaaspildid ning ruumilised klaasemed.

Ootame erinevates kunstiliikides töid:

– maalid, joonistused, kollaažid jne (A3 formaadis);

– klaaspildid, vitraažid ning ruumilised klaasemed (klaashted, klaasimaalid, klaaskulptuurid, klaasmosaiigid jne, suurus autori valikul).

Iga õpilane saab konkursile esitada kuni kaks tööd, millede seast žürii valib näitusele ühe töö.

Õpilaste tööd pannakse üles kunstinäitusele Järvakandi Klaasimuseumis.

Näitust saab külastada 01.06.-25.07.2008

muuseumi lahtioleku aegadel: K-L 11-18, P 11-15 (vaata ka www.klaasimuseum.ee).

Žürii poolt auhinnatud saavad tänukirja ning Järvakandi Klaasistuudios professionaalsete klaasikunstnike poolt valmistatud klaasist eseme.

Lisaks valitakse publiku lemmiktööd näituse külastajate küsitlusankeetide alusel. Žüriil on õigus vajaduse korral anda välja ka eripreemiaid. Viieliikmelise žürii esimees on Eesti Kunstiakadeemia emer. prof. Maie-Ann Raun.

Auhindade pidulik üleandmine toimub septembris Järvakandi Klaasimuseumis.

Kõik õpilaste tööd palume kunstiõpetajatel tuua või saata hiljemalt 16. maiks Järvakandi Klaasimuseumisse aadressil: 1. Mai tn 2A, Järvakandi, 79101, Raplamaa.

Töödele palume selgelt märkida:

– töö nimi

– õpilase ees- ja perekonnanimi

– klass

– kool, huvituba, kunstiring

– juhendaja nimi ning telefon, e-mail

Info konkursi kohta

tel: 5666 8127,

e-kiri: eilisoone@hot.ee, maieraun@gmail.com.

Konkursi juhendi koostas EILI SOON

Kulu põletamine on keelatud

Lume sulamisest sügisvihmadeni on kulu põletamine keelatud. Samuti ei tohi metsas ja põõsastikus ning tuld võtva taimestikuga kaetud alal lõket teha.

Kui varasemalt oli kahe nädala jooksul pärast lume sulamist lubatud kulu põletada, siis alates möödunud aastast on pärast lume sulamist kulu põletamine täiesti keelatud. Sellise regulatsiooni on tinginud inimeste arutu käitumine, kus maa niitmise asemel pisteti heinapõld kevadel hoopis põlema.

Üks kurioossemad näiteid kulutulekahju tagajärjest on pärit ülemöödunud aastast Saaremaalt, kus Üru külas põlesid maha pooled majad, kokku 2 elumaja ja 6 kõrvalhoonet. Tuli levis naaberkülast Üru küläni mööda elektriliinialust kuluheina.

Lisaks mahapõlenud hoonetele saavad kulutulekahjudes inimesed tervisekahjustusi. Ülemöödunud aastal hukkus Eestis kulupõlengutes neli inimest, möödunud aastal leiti kulupõlengu alalt üks hukkunu.

Suur osa igakevadistest loodustulekahjudest saab alguse käest läinud prahilõketest. Enamasti on tule laiali kandumise põhjuseks ootamatu tuuleiil, mis viib sädemed kulusse, või on lõke hoopiski järelevalveta jäetud. Lõket tohib teha ainult tuulevaikse ilmaga taimestikust puhastatud pinnasel, kus

tule levik on piiratud. Lõke peab paiknema eemal hoonetest ja tuld võtvatest materjalidest. Pärast tule tegemist tuleb lõkkekoht veega üle valada, juhuslikult võib kuumale lõkkeasemele sattuda tuld võttev materjal ning tuul leegi uuesti lõkkele puhuda.

Enne prahi põletama asumist peab selgeks tegema omavalitsuses kehtivad heakorraleeglid, sest kohalik omavalitsus võib heakorraleegliga oma territooriumil lõkke tegemise üldse keelata.

Ka need, kes ise lõket ei tee, peaksid tule leviku vältimiseks oma hoovi niitmise ja riisumisega korras hoidma, et vältida kusagilt mujalt alguse saanud tulekahju jõudmise hooneteni.

Tuld tohib teha ainult tuulevaikse ilmaga. Tuul võib sädemed kanda mitmesaja meetri kaugusele.

Lõke peab asuma vähemalt 15 m kaugusel hoonest või põlevmaterjalist ja 30 m kaugusel metsast.

Lõkke tegijal peavad kaasas olema esmased tulekustutusvahendid (luud või oksad tule materdamiseks, paar ämbrit vett).

Tuld ei tohi valveta jätta ega lahkuda enne, kui tuli on kustunud või kustutatud.

Pärast tuletegemist tuleb lõkkekoht veega üle valada. Sädemed on väga elujõulised

ning võivad põlengu põhjustada ka päev hiljem.

Kui lõkketuli on kontrolli alt väljunud, helista kohe hädaabinumbril 112 ja kutsu abi ning asu siis ise võimalusel tuld kustutama. Ise kohe kustutama asudes võib siiski juhtuda, et oma jõud põlengust üle ei käi ja ikkagi on vaja abi kutsuda, mida kauem kustutustööde algus viibib, seda suuremale alale põleng levib.

Kulupõletamise keelust üleastujaid ootab rahatrahv kuni 18 000 krooni, tulekahju põhjustajal tuleb tasuda ka tekitatud kahju.

Tulekahju võib looduses põhjustada:

- kulu põletamine
- lõke
- grillahjust lenduv säde
- mootorsõidukist lenduv säde
- suitsukoni
- elektriliinist lenduv säde
- päikesekiiri koondav klaasikild
- pikselööök

SIRLE MATT

Lääne-Eesti Päästkeskus

Sündis laps

Reimo Varusk
Kaiser El Ezzi

Aprillikuu sünnipäevad

85 Feoni Berednikov

Elfriide Parm

80 Auleid Elvei

Salme Veersalu

Arne Reinurm

Erich Kullap

78 Eevi Liivaku

77 Saima Pisarev

73 Helvi Rahula

Ene Pere

71 Leili Leo

Linda Valk

70 Heljo Jaani

Heldi Ausmees

65 Kärt Naarisma

RAPLA TÄISKASVANUTE GÜMNAASIUMI VILISTLASÕHTU

laupäeval, 5. aprillil kell 18 Rapla Kultuurikeskuses

PIDULIK AKTUS, järgneb PEOÕHTU

RAPLA
Täiskasvanute
GÜMNAASIUM

Pilet eelmüügist koolis 150 kr või ülekandega SEB Panga ak 10010234189010 (Mari Sepp), selgituseks kooliaegne nimi, lõpetamise aasta. Eelregistreerimine lõpeb 31. märtsil. Pilet kohapeal 200 kr.

Info ja osavõtusoovist teatamine:

kool@raplatg.edu.ee, tel 489 4197, mobiil 5647 3488 (Kristi Luik)

INGLISTE RAHVAMAJA ja JUURU MIHKLI KOGUDUS korraldavad RELIGIOONITEEMALISE TEABESARJA MUUSIKAGA

III

5. aprillil kell 14.00 Inglise Rahvamas

„Eestlase uskumised rahvaluule valgel...”

lektor dr Ülo Valk, Tartu Ülikooli
võrdleva rahvaluule professor

- Kõneks tuleb:*
- eestlase uskumised,
 - pääjumala kujutelm,
 - vanapagan,
 - trikster jms.

Muusikat rahvalaulužanrist

Postipank - pank igas postkontoris!

Nüüdsest on Juuru Postipangas pakutavate pangateenuste ja toodete valik veelgi mitmekesisem. Postipanga vahendusel saate avada erinevaid hoiseid või taotleda väikelaenu.

Postipanga teenuste loetellu on lisandunud:

- kasutushoius
- tähtajaline hoius
- arvelduslaen
- soovilaen
- erinevate krediitkaartide taotlemine

Ostan
omanikult
maa,
talukoha.

Tel. 508 9052,
5613 0711

Veski 1, Juuru alevik, Juuru vald, 79401 Raplamaa, juuru@juuru.ee, www.juuru.ee, trükk OÜ Vali Press, trükiarv 600

Vastutav toimetaja Aili Normak 484 4137, 527 1481, aili.normak@juuru.ee

Keeletoimetaja Marju Vahtrik 484 4442

Kujundaja-küljendaja Anu Teras 484 4163, anu.teras@juuru.ee

Kaastöid Juuru Valla Teatajale ootab toimetis iga kuu 20. kuupäevaks.